

næst henvisst til Norge, hvor man, ved at indskrænke Brændeviinsudsalg, virkelig skal have opnaaet, at der bliver drukket mindre Brændeviin. Det er meget muligt, at man kan have opnaaet, at der bliver drukket mindre Brændeviin, men Brændeviinsdriften er dog i og for sig ikke en Ulykke; naar Brændevinet nydes med Maade, kan man ikke sige, at det er en Ulykke. Skal der bevises Noget ved at hente statistiske Data fra Norge, saa maa man godt gjøre, at der, efterat de indskrænkende Bestemmelser ere traadte i Kraft, findes færre Drukkenbolte, end der fandtes tidligere, og i ethvert Tilfælde, dersom man vil sammenligne Forholdene i Norge med vore, maa man godt gjøre, at der forholdsvis er færre Drukkenbolte i Norge end i Danmark, thi det er jo det, som det kommer an paa.

Til de Formaal, som tilsigtes ved nærværende Lovforslag, vilde jeg meget ønske, at jeg ogsaa ubetinget kunde henregne det, ved Lovregler at afløse Bevillingsvæsenet. Der er Mange, som paa ingen Maade have været tilbøielige til at gaae ind paa den friere Ordning af Næringsforholdene, som længe har været bragt paa Tale, der dog nogenlunde have forsonet sig med Tanken derom, ved tilige at forestille sig, at man skulde blive fri for de Ulemper, som nu ere knyttede til Bevillingsvæsenet. Den høitærede Indenrigsminister har i sit nylig holdte Foredrag hentydet til flere Exempler paa den Ulighed, som kommer tilstede i forskellige, ofte til hinanden grændsende Amter, derved, at een Amtmand følger een Anskuelse og en anden Amtmand en anden; og det er ganske rigtigt en af de Ulemper og Vilkaarligheder, som i Almindelighed ere forbundne med Bevillingsvæsenet. Det oprindelige Udkast havde vel i § 125 foreslaaet for Regjeringen Ret til at uddele Bevilling, men dog paa adskillige Maader begrændset denne Ret. Regjeringsudkastet derimod holder i § 97 aldeles ubetinget paa Ministeriets Ret til at uddele Bevilling; der siges nemlig: „Hvor særdeles Omstændigheder tale derfor, skal Indenrigsministeriet være bemyndiget til ved Bevilling, der udfærdiges i Kongens Navn, at dispensere fra de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser“, men saa kommer Spørgsmaalet:

Hvad er „særdeles Omstændigheder“? Det vil jo afgjøres efter de Erklæringer, som derom afgives, og saa ere vi inde paa Vilkaarlighedens Enemærker. Jeg troer, at det er en Fordring, som man med stor Bestemthed maa stille, at Regjeringens Ret til at uddele Bevilling indskrænkes til visse bestemte Tilfælde og til saa saa, som det er muligt; skulde det vise sig, at man i saa Henseende var gaaet for vidt, kunde man ved senere Tillægslove bøde derpaa. I § 28 findes der ligeledes, for at jeg skal nævne et specielt Exempel, for beholdt Ministeriet en Bevillingsmyndighed. Det hedder nemlig deri: „Guldslagere, Guldtrækkere, Guldsmede og Bogtrykkere maae ikke nedsætte sig paa Landet uden kongelig Bevilling, der udfærdiges gennem Indenrigsministeriet“. Jeg troer, at man meget godt kunde lade hele denne Bestemmelse falde bort; thi det vil neppe falde nogen Guldslager, Guldtrækker eller Guldsmed ind at nedsætte sig paa Landet; men, vil han det, saa seer jeg ikke, hvorfor han ikke skulde have Lov dertil, og vil man henvide til, at det kan være farligt at lade Guldsmede boe paa Landet, fordi de kunne kjøbe stjaalne Sager og omsmelte dem, saa lærer jo Erfaringen, at det kunne ogsaa Guldsmede i Kjøbstæderne gjøre. I forskellige Paragraffer er der endvidere omtalt mindre omfattende Bevillinger, som jeg ikke troer, at der kan være Noget at indvende imod, uden forsaavidt det stadigt hedder, at det i Kjøbstæderne er Magistraten og paa Landet Amtmanden, som skal uddele disse Bevillinger. Det hedder saaledes i § 7, at Bevilling kan erholdes „i Kjøbstæderne af Magistraten og paa Landet af Amtmanden“, og det Samme er Tilfældet med §§ 9, 48, 50, 51, 85 og flere Steder. I Kjøbstæderne er der jo i Almindelighed ingen Magistrat, eller hele Magistraten repræsenteres af een Person, og der vil vistnok i alle disse Paragraffer være al Anledning til, istedetfor „Magistrat“ at sætte „Communalbestyrelse“. I enkelte Tilfælde forekommer det mig, at der er en vis Uklarhed tilstede. Der omtales saaledes i § 6, at „Borgerstab og Næringsbeviis stedsse meddeles paa en bestemt Næringsvei“, men der søies ikke til, hvad der er Næringsvei, det siges ikke, om de Næringsveie, hvorpaa